

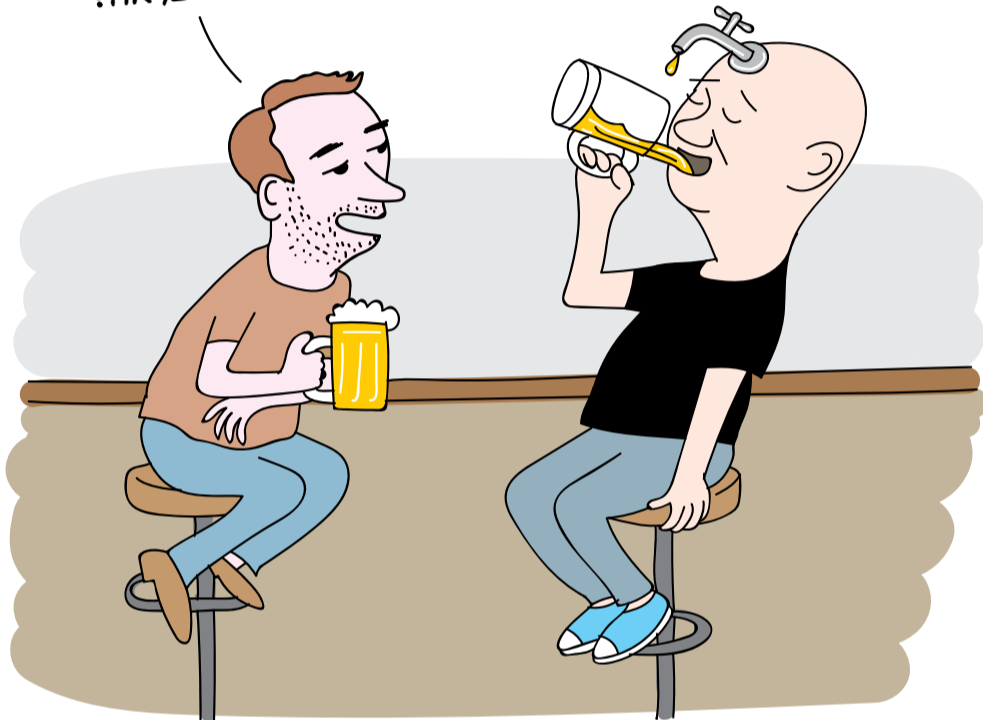
יאיר ניצני מרים גבה

למי, למי יש יותר כבוד

תאמינו או לא, אבל אוניברסיטת חיפה החליטה להעניק לי את התואר "מדען של כבוד"

אתה בטח עובד עכשיו על תיאוריית הכלים השלובים, אה?

איור: טל לזר

אני כמוכן אסיר תודה על התואר "מדען של כבוד", אבל האם אפשר לשדרג אותו לדוקטור של כבוד, אולי בנקודות שצברתי בכרטיס האשראי? אחת הבעיות בתואר מדען היא שבניגוד לדוקטור או לפרופסור, לא מקובל לשים אותו לפני השם. אני לא יכול לכתוב "מדען יאיר ניצני" – ותודו שזה נשמע קצת פחות מרשים.

יותר מזה, אין לי ספק שהי קידומת דוקטור תעזור לי לקבל תרופות בבית מרקחת, וגם תסייע בחינוך הרור הבא של המשפחה בכך שאוכל לכתוב לבתי אישור רים לבית הספר ("הילדה לא חשה בטוב, בברכה, ד"ר ניצני").

בינתיים, כל עוד אני רק מדען, אני מתכוון להמשיך את המחקר

המעמיק שלי בתחומים שבהם קניתי את תהילתי. למשל, מדעי השנ"צ, דיסציפלינה שבה צברתי אלפי שעות מחקר אני מקווה שעכשיו, כשזכיתי להכרה אקדמית, אוכל לספר עליה, כולל הדגמות מעשיות בכנסים מדעיים ברחבי העולם, שבוודאי ישמחו לארח מדען של כבוד בסוויטה של כבוד.

בבית לא נרשמה התלהבות גדולה מההישגים האקדמיים שלי. התעודה עם התמונה נשלחה אמנם למסגור ותלתלה בבית הוריי בגאווה גדולה, ותוך הסתרת העובדות המלאות על האירוע מהחברות של אמא. אבל רעייתי והבנות מפגניות בוז מכעים לעולם ההשכלה ומסרבות לעשות כבוד למדען של כבוד. מתברר שמבחינתן, התואר היוקרתי לא מקנה פטור משטיפת כלים, מהורדת הובל או מהסעות לחוגים. סתם קנאויות. ●

yairn@israelhayom.co.il

כרו כמדען של כבוד מטעם אוניברסיטת חיפה, בצירוף כל מיני מחמאות שמפאת הצניעות אחסוך מכם. הצטלמנו יחד, וכשהוא ביקש לענוד את הכרו המפורסם שלי על הראש (למרות שהוא ענד אותו הפוך), הבנתי שהגעתי למשהו בחיים. הברז הגיע לאקדמיה, או כמו שנאמר בסרט מאותו עשור: שמתו ברז למורים.

מייד נזכרתי במורה שלי לפיזיקה בתיכון, שברגע שהיה מתחיל לדבר באיטיות על חוק הכלים השלובים, מייד הייתי מיישם את חוק העפעפיים הסגורים ונדרם על השולחן. והנה, למרות שלא הקשבתי להסבר רים שלו על לחץ מים, הצלחתי לשלב את מדעי האינסטלציה בקריירה אקדמית.

לצערי, מאז שאני נושא את התואר החדש לא נרשמה התקדמות בידע שלי במדעים מדויקים, ואני עדיין בור מוחלט בתורת היחסות, גם יחסית לילד בן 10. ועדיין, הייתי שמח לשלוח למורים המכובדים מבית הספר, שלא תאמינו בי, את התמונה שלי עם נשיא האוניברסיטה, כשאני מוכתר למדען של כבוד. הם הרי לא חייבים לדעת שמדובר בכדיחה שיצאה משליטה.

עכשיו נשאלת השאלה אם בעקבות התואר החדש שלי כמדען בכיר, ממשיך דרכם של ניוטון, גלילאו וסטיבן הוקינג – חיי ישתנו מן הקצה אל הקצה. האם עלי להמיר את המכנסיים הקצרים והטיישירט בחליפות שלושה חלקים? האם אזכה להטבות כלכליות ולהקלות במס? האם גם לי מגיעה, כמו לכל אקדמאי בכיר, שנת שבתון?

תלמיד טוב לא הייתי מעולם. נהפוך הוא.

ביליתי לא מעט זמן מחוץ לכיתה, וההצטיינות היחידה שלי הייתה בחמש יחידות המתנה ליד חדר המנהל. לפני ימי הורים היו הוריי צריכים לפנות את כל הערב כדי לפי גוש לא רק את המחנכת שלי, שפירטה בפניהם את גיליון ההתנהגות שלי (שהיה בעייתי גם בסטנדרטים של מוסד לעבריינים צעירים), אלא גם את המורים לחשבון, לאנגלית, לתנ"ך ולספרות. סביר להניח שבאותה תקופה גם למורה לספורט ולשרת של בית הספר היו טענות כלפיי. שנים רבות אחרי שסיימתי את התיכון עם תדמית של יהושע הפרוע וגיליון ציונים של נעל בית, הגיעו לעולם מושגים כמו דיסלקציה והפרעת קשב וריכוז. פתאום התברר שהרבה תלמידים, שבזמנו זכו לפידבקים כמו "מופרע", "עצלן", "סתום" או "ממילא לא ייצא ממך כלום, חבל לך לבזבז פה את הזמן", היו ילדים אינטליגנטיים, שפשוט סבלו מבעיות שהפריעו להם לאיית, להגיש עבודות או לפתור מבחנים בחצי שעה.

אני זוכר שרצינו להשתובב, ליהנות ממוזיקה ומספורט ולעשות רושם על הבנות. אבל הלימודים, למי שהתקשה בהם, יצרו תסכול גדול. לפעמים אני חושב איך זה היה ללכת לבית הספר היום, בעידן האבחונים והמודעות להפרעות קשב. אולי, במקום להיחשב לעצלן דביל, הייתי נחשב לעצלן דביל עם מרשם לריטלין.

אחרי הקריירה הלא מזהירה שלי בבית הספר, לימור דים אקדמיים לא עמדו על הפרק. בזמן שהחבר'ה הלכו לאוניברסיטה וצברו תארים, אני הסתפקתי בתארים "קליי-דן" ו"סטלן", כתבתי שירים ומערכונים והשתלבת בתעשיית המוזיקה.

היום, כשמזמינים אותי להרצות בפני סטודנטים באוניברסיטאות ובמכללות, אני חושב בהתחלה שיש כאן טעות. אני, שביליתי כל כך הרבה שעות מחוץ לכיתה ושמרוב עונשים קראו לשעת אפס על שמי – אני מוזמן להרצות באוניברסיטה? איזה כבוד! בכל פעם שאירוע כזה קרה, מיהרתי לבית הוריי לספר להם על הכבוד שנפל בחלקי, בניסיון לכפר קצת על עוגמת הנפש שגרמתי להם בימי בית הספר.

לפני כמה חודשים

התקשרה אלי גברת לבבית מאוניברסיטת חיפה ושאלה אם אסכים לדבר באוניברסיטה, במסגרת "ליל המדענים". לא בדיוק הבנתי בזכות איזה מחקר מדעי אני מוזמן לאירוע, אולי בזכות הפיתוח פורץ הדרך שלי בפיזיקה גרעינית – היכולת לקרב אלי צלחת גרעינים עם הרגל בלי לקום מהספה.

אבל הרעיון מצא חן בעיניי מאוד, וכשהגענו לעניין התמורה אמרתי בטון מחויך שאם יש בעיה עם תשלום, אני מוכן להמיר אותו בתואר דוקטור של כבוד. אם זה לא מסתייע, גם בי.איי של כבוד זה בסדר. הגברת צחקה, השיחה המבורחת הסתיימה, וביום המיועד הגעתי לאוניברסיטה לשאת את דבריי.

כשסיימתי והתכוונתי לחזור לחיי נטולי הזוהר וההשכלה, אמרה המנחה שיש להם הפתעה עבורי: האוניברסיטה החליטה להעניק לי תואר "מדען של כבוד". לפני שהספקתי להגיד אלברט איינשטיין, פרץ לבמה נשיא האוניברסיטה, פרופ' רון רובין, בגלימת אקדמיה מהודרת. גם אני הולבשתי בגלימה וכוכב של בוגרים עם פונפון מתנפנף.

נשיא האוניברסיטה הגיש לי תעודה יפה, שבה אני מו-